

GRČIJA

Atene

VEČ KOT 4000 LET PRED POSTAVITVIJO PRVE MIKENSKE PALAČE OKOLI LETA 1300 PR. N. ŠT. SO SE LJUDJE NASELILI NA SKALNATEM GRIČU, NA KATEREM ŠE DANES STOJIJO OSTANKI ATENSKEGA GRADU – SVETOVNO ZNANE AKROPOLE.

Mimogrede povedano: beneška granata je leta 1687 pognala v zrak turško skladišče streliva v Partenonu in z njim velik del starega grajskega naselja. To je sicer obžalovanja vredno, vendar brez tega verjetno nikoli ne bi prišlo toliko turistov na strmi grič, čeprav se od tam odpira čudovit panoramski pogled na najstarejše mesto v Evropi.

Akropola. Atensko Akropolo, ki so jo leta 1987 sprejeli na seznam Unescove svetovne kulturne dediščine, so zgradili po perzijskih vojnah v 5. stoletju, med letoma 467 in 406 pr. n. št.,

v času, ko je grška kultura cvetela. Še danes si lahko tu ogledamo Propileje, mogočno in imponantno svetišče Erehteion (jonski tempelj), svetišče boginje Nike in Atenino svetišče Partenon. V Partenonu je nekoč stal kip boginje Atene, od katerega je ohranjenih samo nekaj kopij. Njena glava na primer dremlje v pariškem Louvru.

Globok padec. Ko so leta 86 pr. n. št. Rimljani zavzeli Atene, je bilo za tem mestom že več kot 1000 let razgibane zgodovine. Atene so po vdoru Rimljanov sicer ostale vodilne na intelektualnem področju, toda politični pomen prvega demokratičnega mesta je padel na raven absolutne ničle. V srednjem veku – mesto je bilo od 9. stoletja

EVROPA

Ovinek v Plako se spleča – že zaradi množice gostinskih lokalov.

DEJSTVA

*Ime v domačem jeziku (grško): Athinai

*Število prebivalcev Aten: ok. 729.130

*Število prebivalcev v aglomeraciji: ok. 3,75 milijona

Znamenitosti

Akropola, Agorá, Akropolski muzej, Arheološki narodni muzej, Atenska trilogija (univerza, akademija in knjižnica ob ulici Panepistimiou), Bizantinski muzej, Dionizovo gledališče, Hadrianova knjižnica, Kerameikos, samostan Dafni, grič Lykavettos, Odeon Heroda Atiškega, svetišče Olimpijskega Zevsa, Plaka, Zevsovo svetišče, Karameikos

ZNAMENITE OSEBNOSTI

*Stavros Niarchos (1909–1996), grški ladjar

*Sokrat (469–399 pr. n. št.), filozof

*Solon (640–559 pr. n. št.), atenski zakonodajalec

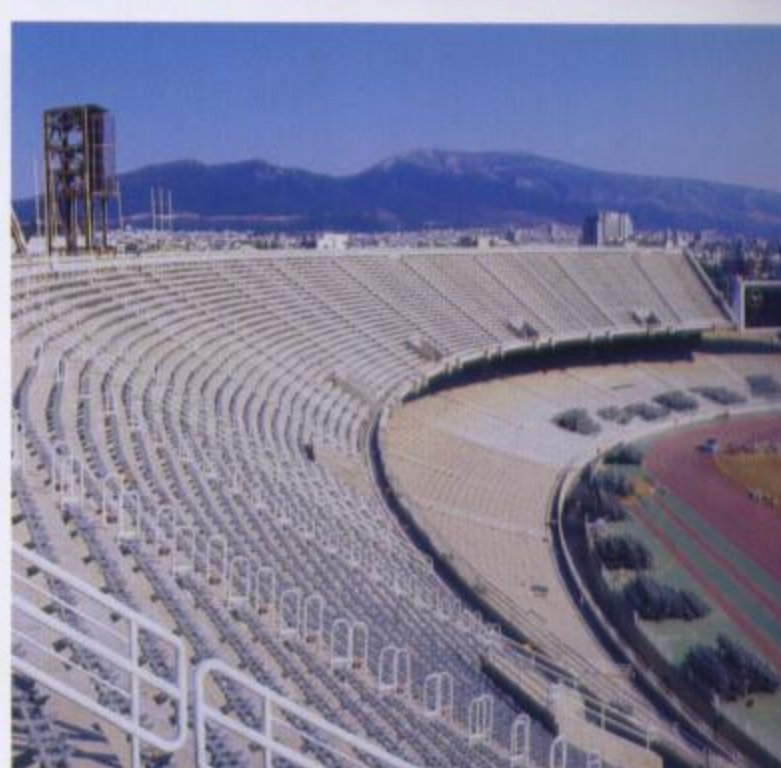
sedež škofije – so Atene znova postale igrišče tujih interesov, videle so prihajati in odhajati nove gospodarje. Leta 1456 so mesto končno zavzeli Osmani. Iz Ateninega svetišča Partenon je nastala mošeja.

Vrnitev v svetlobo. V začetku 19. stoletja, po osvobodilni vojni proti Turčiji, so bile Atene samo še majhna vas s približno 300 hišami in 1000 prebivalci. Kljub temu pa so Atene že leta 1834 postale glavno mesto Grčije in kraljeva rezidenca. Prvi grški kralj Oto I. (1832–1862) iz hiše Wittelsbachov je dal Atene dograditi in povečati, pri tem pa je naročil postavitev številnih klasicističnih zgradb. Atene so dobile nov obraz – in so se končno spet prebudile iz spanja pravičnega.

Stari del mesta. Aten nikakor ne bi smeli omejiti samo na Akropolo. Okoli njenega skalnatega podnožja so uredili veliko območje za pešce. Od tam je mogoče peš doseči vse pomembne znamenitosti in Plako. To je najstarejša in najslavnejša mestna četrt Aten – z vijugastimi, labirintu podobnimi ulicami, s strmimi stopnicami in hkrati z vaško privlačnostjo. Tu ne najdemo nobenih razkošnih zgradb, samo ostanke majhnih, pogosto lesenih rokodelskih hiš. Žal v tem okrožju vse bolj prevladujejo turisti. Kljub temu pa je zelo prijetno pohajkovati po njem. Zlasti zvečer v Plaki prevladuje enkratno ozračje.

Agora. Za trgom Monastiraki severno od Akropole leži Agora. Več stoletij je bila Agora središče trgovine, umetnosti in filozofije. Tu stoji tudi najbolje ohranjeno grško svetišče – Hefajstovo svetišče. Zgradili so ga v letih od 449 do 444 pr. n. št. in se dviga visoko nad Agoro. Svetišče ima po šest stebrov na prečnih in po trinajst stebrov na podolžnih straneh, zgradili pa so ga za boga Hefajsta (bog kovačev) in Ateno.

Čas za kulturo. Na južnem pobočju Akropole stoji rimski Odeon Heroda Atiškega, veliko antično gledališče iz 2. stoletja. Zaradi čudovite akustike ga še danes uporabljajo za atenske festivale, ki vsako poletje prirejajo koncerte, predavanja, muzikale in drame. V velikem okroglem prostoru ima prostor 5000 gledalcev.

Sredina: V Odeonu Heroda Atiškega je pel tudi Luciano Pavarotti.

Spodaj: Olimpijski stadion so za olimpijske igre leta 2004 popolnoma prenovili.